

Становище

от проф. д-р Огнян Константинов

за дисертационния труд на Милена Иванова Вълева

на тема **„Характерни особености в строежа на цигулковата партия в някои пиеси за цигулка и пиано на Панчо Владигеров. Проблеми на интерпретацията и практически указания за тяхното преодоляване”**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”

Становището разглежда представения за публична защита дисертационен труд на Милена Иванова Вълева, редовен докторант към катедра „Струнни инструменти” на ИФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров” с научен ръководител проф. Евелина Арабаджиева. Темата на труда е „Характерни особености в строежа на цигулковата партия в някои пиеси за цигулка и пиано на Панчо Владигеров. Проблеми на интерпретацията и практически указания за тяхното преодоляване”. За участие в процедурата докторантът е представил необходимите материали – дисертационен труд, автореферат, творческа автобиография, публикации и списък от концерти свързани с темата на труда.

Биографични данни за докторанта

Милена Вълева завършва средното си образование в НУМСИ, Бургас, където учи цигулка при Людмила Иванова. Висшето си образование получава в НМА „Проф. Панчо Владигеров” като студентка по цигулка на проф. Дора Иванова, специализира камерна музика при проф. Венцеслав

Николов. Участва в майсторските класове на Минчо Минчев, Сашко Гаврилов, Ифра Нийман, Михаел Фришеншлагер. Има награди от конкурсите „Панчо Владигеров” - Шумен, „Недялка Симеонова”, „Музиката и земята” – София, „Светослав Обретенов”, „Клостер Шьонтал” – Германия. Като солист и камерен изпълнител концертира освен в България и в Чехия, Испания, Франция, Германия, Австрия и Канада. Участва във множество фестивали, сред тях са „Мартенски музикални дни” – Русе, „Софийски музикални седмици, „Unhörte music” – Берлин и др. Има записи в БНР, както и реализиран компактдиск с творби на П. Владигеров. В момента е старши преподавател по цигулка в НМУ „Л. Пипков” – София. От 2018 г. е редовен докторант към катедра „Струнни инструменти” на НМА „Проф. Панчо Владигеров”.

Представеният дисертационен труд е с обем от 140 страници, включва увод, осем глави, заключение, приноси на труда, библиография (31 печатни и електронни издания, 5 нотни издания) и публикации по темата. Използвани са 150 нотни примера. Като цяло дисертацията е добре структурирана и подредена, мисля, че главата с използваната литература би трябвало да е последна в труда. Избраната за разглеждане, изследване и коментиране тематика е важна и полезна за българските музиканти и изпълнители.

Уводът представя целта и обекта на труда – изследване и анализ на избрани пиеси за цигулка и пиано от Панчо Владигеров, и предложени вследствие на това изпълнителски решения. Докторантът подчертава, че похода към изследването е от позицията на инструменталист, което несъмнено има принос за точността и коректността на предложените инструментални препоръки.

В първата глава Милена Вълева прави кратък преглед на творчеството на Владигеров от трийсетте години на XX век. Коментирано

е отношението му към българската народна песен (стр.7,8), както и значението на контактите му с режисьора Макс Райнхард за оформянето на специфичния стил на композитора. В тази глава докторантът разглежда различни подходи към интерпретацията на музикалните произведения. Специално внимание е отделено на изпълнението на специфични цигулкови прийоми – флажолети, орнаментика, “sul ponticello”, “col legno”, използването на сурдина, двоен гриф и акорди, както и на различни видове щрихи. Всички коментари са добре онагледени с подходящо подбрани нотни примери.

Втората глава на дисертацията разглежда „Две пиеси” оп.7 на П. Владигеров. След кратък анализ, докторантът прави обосновани изпълнителски предложения за трудни от инструментална гледна точка моменти (най-често отнасящи се за щрихи, флажолети, интонацията като изразно средство).

Милена Вълева запазва този стил на работа и в следващите глави – анализ на произведението, дефиниране на основните изпълнителски трудности, последвани от конкретни инструментални предложения и решения. В **третата глава** са изследвани „Четири пиеси” оп.12, в **четвъртата глава** „Бурелеска” оп.14, **петата глава** е фокусирана върху Рапсодия „Вардар” оп.16 – мисля, че това е своеобразен център на дисертацията, не само като обем, но и като детайлност на изследването и предложените решения. **Шестата глава** разглежда „Концертно шими”, **седмата глава** – „Две български парафрази” оп.18. В последната **осма глава** са изследвани „Две пиеси” оп.30. Във всички коментари личи сериозно познаване на музикалната материя, както и задълбочен анализ на произведенията, което помага на докторанта да направи верни и коректни изводи, да предложи конкретни инструментални решения. В тях се усеща изпълнителският опит на Милена Вълева, още повече, че всички

инструментални предложения са проверени многократно на концертния подиум. Използваните нотни примери илюстрират много точно тезите на докторанта и са полезни за разбирането на проблематиката.

В **заключението** на дисертацията се обобщават основните моменти на изследването. По темата на дисертацията са реализирани две публикации.

Авторефератът е с обем от 67 стр., има същата структура и подредба като дисертацията.

Съгласен съм с формулираните от докторанта приноси. Смятам за най-голям принос на дисертацията на Милена Вълева факта, че за първи път се разглеждат и анализират както много известни, така и нетолкова популярни произведения за цигулка и пиано от Панчо Владигеров, и направените вследствие изпълнителски препоръки и предложения. Без съмнение този труд ще е полезен както методически, така и за всеки изпълнител, който иска да се докосне до красивата и трудна за интерпретиране и изпълнение музика на Панчо Владигеров.

В заключение на всичко написано дотук, убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство” на Милена Иванова Вълева, редовен докторант към катедра „Струнни инструменти” на ИФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров”.

проф. д-р Огнян Константинов